

FORSVARSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10. København K.
Central 16.260.

Til

Mr. KL - Rieth
SVK.

Fremsendes uden særlig følgeskrivelse.

- Ifølge aftale
- I henhold til Deres brev
- Tilbagesendes med tak for lån *og udyb-
hed!*
- Ring venligst herom, lokal
- Til Deres underretning
- Til godkendelse
- Kan beholdes
- Ønskes retur
- Bedes videresendt
-
-

Værts' hustru

J. nr.	Dato:	Underskrift:
<i>72</i>	<i>12.10.68</i>	<i>[Signature]</i>

Hr. formand

Mine herrer

Jeg vil gerne takke formanden for selskabet for opfordringen til at belyse nogle af de problemer, der er opstået ved ændringen i Søværnets organisation.

Efter gammel - og god - tradition står jeg her som et menigt medlem af selskabet, og de synspunkter, jeg vil præsentere, er selvfølgelig mine egne, men det kan næppe undgås, at et betydeligt antal af dem vil være sammenfaldende med det officielle standpunkt, som CT SOK i givet fald vil tage. Det ville da også være trist, om der kunne konstateres et tilfælde af sjælespaltning.

- - - -

Jeg husker ikke om det var Montgomery eller Air-marshal Tedder, der engang har udtalt, at han aldrig har misbrugt sin tid til at overveje organisationsspørgsmål ud fra den betragtning, at det afgørende ikke er, om man vælger den ene eller den anden af forskellige alternativer for en organisation, men alene, hvilke personer, der beklæder de ledende poster, således at forstå, at med de rette mænd på de rette pladser, virker en organisation altid godt og omvendt: at selv den ideelle organisation ikke duer, hvis de ledende mænd ikke forstår samarbejdets kunst.

Hvis man holder sig til hans sidste pointe, vil jeg gerne give ham ret, men det er helt givet, at der bør gøres det bedste for at finde den rette organisation, den skal også virke, hvis man har været mindre heldig med valget af personer, det kan jo ske - chefer er jo også mennesker, sådan en slags da.

Der er imidlertid ingen som helst tvivl om, at der ved fastlæggelsen af vor nye organisation har været sat endda meget store kræfter ind på at finde den rette løsning.

Spørgsmålet er så om dette er lykkedes.

Må jeg med det samme sige, at det står mig klart, at ~~det~~ for tidligt at besvare dette spørgsmål, selv når man kun tænker på fredstidsvirksomhed^{en}, organisationen skal prøves i en længere periode og det enkelte organ skal udbygges og tilpasses, så det netop kan udføre den opgave, som er tiltænkt det.

Det tager sin tid. Og tilbage står det ubesvarede spørgsmål, om organisationen også egner sig til krigsforhold, her er man på mere gyngende grund, men man kan håbe.

Af hensyn til nogle senere bemærkninger vil jeg gerne fremhæve visse forhold, der belyser, hvad man satte sig for ved opbygningen af den nye organisation, og lad det samtidig være sagt, at jeg fortrinsvis, og vel naturligt, vil søge at belyse sagen, som den ser ud med SOK's øjne, hvilket jeg henstiller ikke fortolkes derhen, at det derfor skulle være ^{en} ensidig ~~og (fuldstændig)~~ vurdering.

- - - - -

I lov om forsvarrets organisation m.v. er i § 7, 1' stk. fastsat følgende:
 "Den operative ledelse af militære enheder m.v. kan overdrages til særlige indenfor hvert værn udpegede chefer. De pågældende er tillige ansvarlige for den operative planlægning for de tildelte styrker ^{og} i fredstid endvidere for deres beredskab og operative uddannelse.
 Forsvarsministeren udpeger de i l. punktum nævnte enheder m.v. og fastsætter de nærmere bestemmelser om de pågældende chefers beføjelser".

I bemærkningerne til lovforslaget er til denne paragraf blandt andet bemærket følgende:

"Det anses for påkrævet, at der åbnes mulighed for at foretage en todeling af ledelsen i værnene, således at den ene del får til opgave såvel i fred som i krig at varetage værnenes opbygning, administration og understøttelse med forsyninger og lignende. Den anden del får særlig til opgave at varetage den operative ledelse af styrkerne, og den operative planlægning, d.v.s. planlægning af indsatsen af styrkerne m.m.. Spørgsmålet om, hvilke styrker og hjælpemidler der kan stilles til rådighed for den operative side, henhører altså under den del, der beskæftiger sig med værnenes opbygning m.m.

Den administrative byrde, der i fredstid påhviler en værnschef, gør det umuligt for ham på betryggende måde at forberede sig til løsning af føringsopgaver. Man har draget konsekvensen heraf bl.a. i Norge ved en opdeling af værnskommandoerne, og i det danske flyvevåben har der ligeledes fundet en adskillelse sted, idet en særlig flyvertaktisk kommando er oprettet til varetagelse af det operative planlægningsarbejde og den operative ledelse af styrkerne.

Hensynet til NATO-samarbejdet understreger betydningen af en sådan deling af beføjelser, idet det af praktiske grunde er meget ønskeligt, at de opgaver, på hvilke NATO-samarbejdet tager sigte, nemlig forsvarsplanlægningen og den operative ledelse af styrkerne, allerede i fredstid er adskilt fra de opgaver, hvis varetagelse i en krigssituation er et nationalt ansvar, såsom værnenes administrative og understøttelse med forsyninger og lignende".

Må jeg hertil føje, at det i disse seneste bemærkninger indeholdte ikke er af politisk oprindelse, men hidrører fra en vedtagelse i forsvarsstyrelsen, så vidt det er mig bekendt endda en enstemmig. De skulle således være udtryk for den højeste ansvarlige militære sagkundskabs synspunkter og følgelig i særlig grad kunne accepteres og respekteres som sådanne.

De omhandlede to dele af Søværnet må herefter principielt være

- 1) Søværnskommandoen (Søværnsstaben) og underlagte ikke-operative komponenter, der i hovedsagen omfatter
 - a) den tekniske tjeneste
(SMI, SAR, SMV, TEL, NAV, INT)
 - b) skolerne
 - c) flådestationen og
- 2) Søværnets operative Kommando med underlagte 5 eskadrer og 7 marinedistrikter.

Jeg skal ikke fordybe mig i om denne to-delning i og for sig er ønskelig, det er den vel endda ikke, den strider mod hævdvundne erfaringer, men den er altså antaget ud fra før nævnte argumenter, hvoraf jeg særlig vil fremhæve behovet for, at man i sin fredstids organisation har en sådan operativ kommando der ~~imidlertid~~ umiddelbart og uden eller næsten uden forandringer kan glide ind i Natokommandoorganisationen, altså at CH SOK uden varsel kan overgå til at være FOD, den er således afledt af vort medlemskab af NATO og må ses som en nødvendighed, og man må affinde sig med de vanskeligheder, store eller små, som den fører med sig.

Hermed være ikke sagt, at vore nye organisation ikke også indebærer flere iøjnefaldende fordele, men herom lidt mere senere.

I overensstemmelse med loven har SVK herefter nærmere angivet den operative Kommandos opgaver og ansvar i nogle foreløbige tjenestebestemmelser, hvoraf jeg skal citere:

Han skal på basis af de ham meddelte direktiver og ordrer m.v. varetage den operative planlægning af det sømilitære forsvar af Danmark.

Han skal i fredstid organisere, uddanne og træne de ham tildelte styrker med henblik på løsningen af de ham som Flag Officer Denmark i godkendte forsvarsplaner pålagte opgaver.

Han skal i fred og under forøget beredskab drage omsorg for, at de ham tildelte styrkers beredskab er i overensstemmelse med gældende beredskabsbestemmelser.

Han skal under forøget beredskab og krigsforhold - efter NATO-kommandosystemets ikrafttræden i egenskab af Flag Officer Denmark - handle i overensstemmelse med gældende beredskabsbestemmelser og godkendte forsvarsplaner.

Han skal herudover indeh for danske og tilstødende farvande (excl. Grønland og Færøerne) lede Søværnets farvandsovervågning og deltagelse i den søgæende redningstjeneste.

Med henblik på løsningen af de nævnte opgaver påhviler det ham:

at udvikle og forberede de for løsningen af hans krigsopgaver nødvendige planer, direktiver, ordrer og taktiske doktriner samt andre foranstaltninger i nøje samarbejde med rette vedkommende nationale og allierede myndigheder. Sådanne planer samt principielle direktiver m.v. for søforsvaret indsendes til Søværnskommandoens godkendelse.

at forestå den øvelsesmæssige uddannelse af det ham underlagte personel.

at have sin opmærksomhed henvendt på om de ham tildelte styrker er således udrustet og forsyningstjenesten således tilrettelagt, at krigsplanerne effektivt kan bringes til udførelse.

at udarbejde almindelige retningslinier for tjenesten ved de ham tildelte styrker med henblik på opretholdelse af god orlogsmæssig skik og disciplin blandt personellet samt varetagelse af forsvarlig brugsmæssig vedligeholdelse af materiellet.

at assistere Søværnskommandoen ved udførelsen af taktiske krav til flådens og kystdefensionens materiel.

at inspicere de ham tildelte styrker og enheder jævnlige.

Selve denne formulering fastholder således den bærende ide i loven og bemærkningerne hertil.

Det springende punkt er nu, om denne ide også virkelig er slået igennem og forstås og efterleves.

Det er min opfattelse, at dette endnu ikke er tilfældet i det ønskede omfang. Må jeg belyse dette lidt nærmere: Vi er vel alle - i stærkere eller svagere grad - under indflydelse af forholdene som de var. Det er svært at frigøre sig for vanetænkning; når vi inden for SOK's stab griber os selv i at have kløbet for meget ved det forhenværende har vi for vane at citere Holberg med ordene:

Nå, nu kom de forbandede bondegriller op i mig igen.

Jeg erindrer eksempler inden for SOK's stab, hvor den enkelte stabsofficer som forhen ser det som en opgave detailleret at behandle spørgsmål af rent materielmæssig art, uagtet man fra denne kommando som SVK's rådgiver kun bør bidrage til at opstille de summariske "staff-requirement" til materiellet, medens det er de tekniske institutioner der skal finde frem til det materiel, der honorerer operationsplanernes krav og opstillede type krav.

Det er SAR der skal finde frem til den raket, ship/ship el. ship/air, som SOK så stærkt ønsker mig, særligt i de nye patruljelijagere, og som vi drømmer om om natten.

Det er også SAR der skal finde frem til afløseren for de stationære fortørs skyts.

Det er SMV der sætter alle sejl til for at skaffe vidunderet af en "homer" og INT som giver os den kampdragt, som skyr alle elementer også det femte, radioaktiviteten, o.s.v., o.s.v..

Går vi så over til den anden - og bedre - og stærkere halvdel, SST, så er det eksempelvis ikke O-afdelingens opgave at fordybe sig i den operative planlægning; efter organisationens ide er dette delegeret til SOK, O-afd.'s primære opgave er derimod at samle sig om hele opbygningen af

af Søværnet og den helligste af pligterne er at forme en flådeplan og finde frem til typekrav til Søværnets operative enheder på basis af foreliggende intelligence, operationsplaner, øvelsesrapporter, muligheder for bevillinger m.v.

Efter hvad der foreligger for mig, har man endnu ikke ganske gaflet sig ind på dette princip.

- - - - -

Når jeg peger på disse forhold, er det ^{også} for fremhæve, at fastholdes det synspunkt eller arbejdsprincip, at enhver sag skal behandles fuldt ud på alle de trin den passerer, så lammer man sig selv, et forhold der er af særlig stor vigtighed hos os, hvor mangelen på stabsofficerer er så markant.

Det er så overordentlig betydningsfuldt, at en organisation anvendes så rationelt som muligt. Hvad man med rimelighed kan delegere ned bør gøres, og det forøger både ansvarsbevidsthed og arbejdsglæde på det enkelte sted.

SOK har tilstræbt at bidrage til løsningen af disse spørgsmål ved udsendelse af et P.M. til eskadre- og distriktschefer hvoraf jeg skal citere:

"at det område, hvor egentlige sagsbehandling skal finde sted, ved Søværnets operative Kommando stort set sammenfattes i flg. begreber:

operativ krigsplanlægning

uddannelse og træning

(øvelser, mere end elementær uddannelse)

farvandsovervågning

beredskab

taktik

alm. bestemmelser for tjenesten i underlagte enheder.

Det siges videre, at chefen for den operative Kommando i sager af administrativ, materiel eller personel art skal have sin opmærksomhed henvendt på om de ham tildelte styrker er således udrustet og forsyningstjenesten således tilrettelagt, at krigs-

planerne effektivt kan bringes til udførelse, hvilket skal forstås derhen at chefen for den operative Kommando i første række skal konstatere om udrustning og forsyninger tilfredsstillende operative krav. Såfremt dette ikke er tilfældet gør han indstilling til Søværnskommandoen og tekniske institutioner m.fl. om at få forholdet rettet - uden at detaillerede forslag nødvendigvis fremsættes. Såfremt sådanne sager initieres på lavere led, skal de derfor fremsendes gennem Søværnets operative Kommando.

Denne fortolkning må med hensyn til kommandovejen i administrative sager betyde, at eskadrecheferne ^{i et vist omfang} har en direkte adgang til såvel Søværnskommandoen som tekniske institutioner m.fl.

Chefen for den operative Kommando ønsker, at denne adgang benyttes i vid udstrækning, således at administrative sager kun fremsendes via SOK i sådanne tilfælde, hvor chefen for den operative Kommandos udtalelse i sagen anses for nødvendig eller ønskelig (i så tilfælde skal også skrivelser til andre adressater indsendes gennem SOK, således at alle adressater får SOK's påtegning. Kun i hastende sager må dette undlades).

Kan der herske tvivl om, hvorvidt chefen for den operative Kommando skal udtale sig i sagen - samt når sagen har informativ interesse for chefen for Søværnets operative Kommando - skal sagen sendes direkte med EFT.skrivelse til SOK, således at chefen for den operative Kommando på grundlag af dette efter omstændighederne kan gribe ind i den videre behandling af sagen.

- - - -

Jeg tror, det ville være nyttigt om man fik en samlet arbejdsfordelingsplan for Søværnet, herunder i så høj grad som det er praktisk muligt tillige at angive visse almindelige sagers normale gang, jeg kan som eksempler nævne: general-rapporter, havarisager, øvelsesrapporter, straffesager, forskellige periodiske materielrapporter m.v. og det bør angives, ligeledes så vidt det er muligt, hvem der bør være info-adressater, og om disse skal have kopierne direkte eller via deres nærmeste foresatte.

Iøvrigt bør der lægges vægt på, at sagerne ikke får for mange info-adressater, mængden en nidkær stabsofficer føler sig forpligtet til at sagsbehandle enhver sag, der kommer på hans bord, selv om han derved forsinker andre sager med en højere prioritet, jfr. den gamle krønike om et par udslidte støvler, der blev forsynet med en mærkeseddel og adresseret til marineministeriet, og hvor man med alvor og efter en drøftelse om det nu var en M - eller en E-sag gik i gang med at undersøge sagen, indtil det blev klart, at det drejede sig om en spøg.

Det kan igen konkluderes, at det er forkert, at alle beskæftiger sig med alt, det har vi ikke kræfter til.

Må jeg i denne sammenhæng komme ind på en psykologisk faktor, der har nok så megen betydning, for at en organisation arbejder godt, jfr. min indledning ^{om den gode ell. dårlige}, og jeg vil gerne præsentere sagen med en personlig oplevelse:

Jeg var i sin tid tjenstgørende samtidig i den daværende marinestab og ved kystflåden; jeg kunne da på samme dag opleve, at man i den ene kreds udtalte sig nedsættende om den anden, ^{og i} den anden kreds om den første; det var måske ret harmløst, da det drejede sig om udtryk som: man skulle tro de havde hul i hovedet og lignende velkendte udtryk.

Til gengæld var det endda yderst sjældent, at der faldt rosende ord om den anden part.

Må jeg på grundlag af dette eksempel have lov at optræde som moralprædikant:

+organisation

Det er en almindelig anerkendt dyd at være i besiddelse af en vis selvtillid, og således stole på sin egen dømmekraft, men, som i alle menneskelige forhold er overdrivelsen af det onde.

Hvis man på det underordnede tjenestested forsynder sig herimod ved for stor rethaveriskhed høster man utilfredshed i begge lejre.

Og hvis man i den overordnede kreds undervurderer den andens dømmekraft og erfaring og viden ^{og som regel} gennemtrumfer sin vilje er facit det samme. Og det gør da ikke så meget at tabe ansigt, særlig ikke hvis det er grimt.

+ og sinke sagerne

Tilsammen bidrager man til at undergrave disciplinen[†] og opnår det modsatte af det, der er fundet rigtigt ved de manende ord der står på væggen foran os.

Det forekommer ønskeligt at alle er meget opmærksomme på den side af sagen, når man overvejer om organisationen er god eller ikke.

Et nok så probat middel til at bidrage til at undgå denne grøftegravning eller magtkamp mellem myndigheder er at undgå, at folk bliver for længe på samme sted; jeg tror, at en 3 års fase er meget hensigtsmæssig, den passer også til skibene og konstabelordningen.

Det tjener også det formål, at vi ikke får opdelt Søværnets officerer i kaster, vi bør særligt være opmærksom på ikke at skabe en Braman-kaste

Dette var lidt om SOK's virke i fredstid set i forhold til SVN's øvrige organer opefter og til siden.

Men nu spørgsmålet om SOK ved overgang fra fred til krig og dermed til at være en NATO-kommando.

Med det indhold, man har givet SOK, nemlig opgaven at udarbejde krigsplanerne, træne besætninger op med disse for øje, og forestå farvandsovervågningen, er der ingen tvivl om, at man har skabt et instrument, der netop er egnet til umiddelbart at overgå fra fred til krig, hvilket jo også har været hensigten. Det har tillige den form og det indhold og nu også den geografiske placering, der betinger, at det umiddelbart kan indgå i NATO-organisationen, altså også i den nye enhedskommando som FOD, og helt ligestillet med den analoge tyske kommando FOG.

Der er den klare fordel ved den nye organisation, at CH SOK ved overgang fra fred til krig ikke som forhen pludseligt skal overtage kommandoen over MK'erne, om hvis forhold og virkemuligheder hans kendskab efter den gamle ordning måtte være begrænset; alle de operative komponenter er nu ham underlagt til stadighed, dette giver fordele både med hensyn til krigsplanlægning, og planlægning og udførelse af øvelser i fredstid.

Jeg vil også fremhæve fordelene ved, at der ikke som forhen er to trin i kommandolinien fra FOD, nemlig både MK'er og MD'er. Tiden det tager at få en ordre frem til den der skal udføre den bliver væsentligt kortere når et direktiv fra FOD - ofte kryptograferet - ikke skal udføres mere detaljeret ved et mellemlid.

- - - - -

Må jeg indlede det følgende afsnit med denne karakteristik af FOD:

Et i egentlig forstand operativt hovedkvarter, hvor hovedparten af staben, nemlig alle operationsafdelingens officerer er optaget af operationerne fra time til time og med en logistic-afdeling som følger begivenhederne således, at den ved log. req.'s til SVK og de 3 flådestationer kan sikre, at de operative komponenter er i stand til at virke efter deres formål.

(Det interne arbejde i fredstid.)

Men hvorledes er der nu muligt for CH SOK med denne stab at udføre sin opgave i fredstid med de ham underlagte 5 eskadrer- og 7 marinedistrikter?

Til hans rådighed står en stab, hvis opbygning er formet primært med henblik på krigsopgaven, den er som det fremgår af den ophængte plan opdelt i 2 afdelinger, en operationsafdeling og en logistic afdeling.

Som det ses af skitsen, der er den af SVK og FMN godkendte er staben opdelt i 2 afdelinger, hvor O-afd. har følgende sektioner:

og log.afd. følgende:

(2 KK, evt. opnævne nogle af de sager, der er henlagt under de forskellige sektioner og særligt fremhæve, at log.-afd. virksomhed er den sidste ende af log., man kunne kalde den anvendt logistic, nemlig den der holder greje på visse vigtigere item's, og som ved direkte samarbejde med SVK og flådestationerne søger at realisere, at alle forsyninger, herunder ammunition, torpedoer, miner o.s.v. samt supplerings og erstatningsmandskaber på rette sted i rette tid, og reparationer kan udføres, så snart et skib lægger til kaj, el. et fort har brug derfor).

Det ses således, at staben ikke skal omformes ved overgangen fra fred til krig, opgaver for delingen er principielt den samme i fred og krig, idet operationsafdelingen i fred former krigsplanerne og i krig udfører dem og fra time til time planlægger yderligere operationer, således også for log.- afdelingen

- - - - -

Men hvilke er nu erfaringerne til dato:?

Må jeg begynde med at fremhæve den selvfølgelig, at hvis en organisations ramme ikke udfyldes med det fornødne personel, kvantitativt som kvalitativt så kan en stillet opgave ikke løses. Herfra er SOK ingen undtagelse, og der er stadig udfyldte numre i staben; jeg må derfor beklage, at vi har mange uløste opgaver, men jeg beder om, at man ikke af den grund hævder, at organisationen er forkert. Må jeg som eks. nævne, at hvis man måtte mene, at SOK ikke i dag magter den opgave i fornøden grad at koordinere og inspicere øvelser og træning, så må man ikke heraf drage den slutning, at man bør oprette et nyt organ -

en "training command". Hvis personel myrdighederne ikke kan levere personel til SOK's stab til at løse sådanne opgaver, så måtte det virkelig forbavse, om de ville kunne skaffe det til en nydannelse.

Og SOK startede dårligt; den udpegede stabschef var syg i de første måneder, og de 2 afdelingschefer er endnu ikke ankommet.

Der mangler endnu 6 andre officerer efter at man først for ganske nylig har fået tilkommanderet en intelligence-officer og en officer til at udarbejde forskellige planer for uddannelsen af konstabler; dette sidste har gjort SOK mere fortrøstningsfuld.

På dette sted vil jeg gerne pege på det forhold, at krigsplanlægningen på to områder delvis udføres af officerer, der er tjenstgørende i SST nemlig FCS og log.; dette er måske nok indtil videre en nødvendighed, men er en ulempe, da den direkte samarbejds mulighed med de øvrige planlæggere ikke er tilstede, f.eks. må stabens communicator være med i arbejdet.

Hertil kommer at der i en periode er en ekstra stor arbejdsbyrde, dels på grund af indførelse af konstabelordningen og dels at en ikke ringe del af MK's stabsarbejde nu nødvendigvis må udføres i SOK's stab.

- - - - -

Så meget om selve staben.

Hvorledes er nu forholdet mellem SOK og de 12 underlagte chefer (5 Esk. + 7 MD-ch.)

Det kan naturligvis straks konstateres, at det er mange, så mange at CH - SOK's kontakt og kontrol med dem ikke kan blive daglig eller særlig intim og langt fra så personlig og direkte, som den var mellem kystflådens stab og de 5 eskadrecefer; den nye placering i Århus bidrager naturligvis også hertil, bl.a. fordi skibene har et sær-

ligt behov for ophold på flådestation København af hensyn til de tekniske institutioners assistance og fordi flertallet af befalingsmændene har deres hjem i København.

Det er SOK's hensigt at søge dette forhold forbedret dels ved eskadrecefsmøder og distriktcheftsmøder og lejlighedsvis, hvad vi har prøvet, alle 12 chefer til et fælles møde, men skal et møde give gode resultater, skal det forberedes godt, og dette koster et vist stabsarbejde.

Vi har også bedt disse chefer om, når som helst at komme alene eller med medhjælpere; ved disse møder kan man da gå noget mere i dybden med den enkeltes problemer; jeg lægger selv megen vægt på disse sidste møder.

Hvad angår inspektion, eller om man vil, kontrol med chefernes virksomhed står det noget tilbage. CH SOK kan ikke afse så megen tid til den enkelte som ønskeligt er, og skal det være en effektiv inspektionsvirksomhed må han have et antal stabsofficerer med sig, og de har som nævnt i forvejen mere end nok at tage sig til. Kommer tid kommer forhåbentlig også kræfter til at gøre mere ved denne virksomhed.

Og stabsofficerernes samlede arbejdsydelse nedsættes ved at møder ofte finder sted i København; week-end rejser reducerer også det samlede produkt, dette sidste bortfalder dog efterhånden som flere og flere bliver forflyttet til

Det må ej heller glemmes, at staben bruger megen tid til at udarbejde øvelsesplaner og ordrer.

Den årlige øvelsesgruppe tager megen tid for staben, desuden er en stor del af staben med til søs, og der er et betydeligt analyse-arbejde bagefter.

> Århus.

Den nærmere kontakt mellem skibene og SOK har sit højdepunkt i den årlige øvelsesgruppe, der gerne skal vare en 4-ugers periode, og god kontakt med MD'er kan etableres især i forbindelse med øvelser af "Down Slack"-typen.

Jeg ser hen til at denne inspektions- og kontrolvirksomhed skal blive mere effektiv i fremtiden.

iøvrigt

Dette vil indebære, at CH SOK i ikke ringe omfang må forlade sit kontor, så stabschefen i højere grad end næsten alle andre steder må træde i hans sted for så vidt angår virksomheden i selve staben og altså sætte navn til mange ting, som det ellers ville være chefens opgave at gøre.

Derfor lægger jeg megen vægt på at de 2 afdelingschefts-numre udfyldes så snart det er muligt.

CH SOK står imidlertid - og heldigvis - ikke alene om inspektionsvirksomheden, han har som medhjælpere cheferne for de tekniske institutioner, der kan inspicere både efter opfordring fra CH SOK og på eget initiativ - som regel efter aftale med SOK.

Retningslinien herfor bør være, og er også blevet praktiseret, at disse chefer ser og hører og derefter indrapporterer til SOK herom, idet det alene er SOK, der kan påtale ufuldstændigheder eller fejl.

Dette begrundes i kommandoforholdet, og CH SOK må også i det enkelte tilfælde have mulighed for at høre chefen om årsagen til eventuelle fejl og mangler.

I visse tilfælde kan øvelser eller andre forhold have været så belastende for skibet, at det har været nødvendigt at forsømme andre pligter.

Iøvrigt ser jeg på denne inspektionsvirksomhed på den måde, at det i mindst lige så høj grad som at konstatere mangler, går ud på at give vejledning til chefer og officerer.

På dette sted vil jeg også pege på et forhold som henstår uløst, nemlig spørgsmålet om, hvor inspektionsskibe, opmålingsskibe, Dannebrog o.l. skal placeres i organisationen.

Ug det er nok så vigtigt særligt hvad angår inspektionsskibene, hvem der tilkommer en helt ny tjeneste, nemlig behandlingen af helikopterproblemet.

Endelig vil jeg herom bemærke, at vi vel formelt også har en tjenestegrens inspektør for ABCD-tjenesten, nemlig CH for SMI; desuagtet må jeg mene at der mangler noget på dette område, som jeg tillægger høj prioritet.

- - - -

Om MD'er vil jeg gerne bemærke for det første, at de er meget forskellige hvad indhold angår.

Da der indledningsvis var bedst stillet var SUM, KGM og LBM, idet de alle 3 byggede videre på en vis erfaring, viden og planlægning fra de 3 nedlagte MK'er.

En omtrent tilsvarende stilling indtager LAM, der i en årrække i virkeligheden har været etableret som et distrikt.

De nye distrikter STM, SBM ^{OG} ~~BYBEM~~ har derimod stort set måttet begynde forfra og også her gør personelmangelen sig gældende; status for BHM er stort set som forhen på Stevns og Langeland har man i praksis måttet sætte et lighedstegn mellem den tidligere fortbesætning og besætningen til det ny oprettede distrikt incl. fort. For fuldstændighedens skyld må jeg også nævne at i Korsør er CH for flådestation = SBM, reelt er dette distrikt ikke etableret endnu, og hvad angår LBM har SOK overtaget farvandsovervågningen direkte og her er distriktet ^{omtrent det samme som} marinestationen.

Distrikterne har ikke idag det indhold, de skal have for at løse deres opgave; det betyder, at en hel del af krigsplanlægningen må henlægges til SOK's stab; det er dog hensigten, nu hvor der i SOK's stab er udarbejdet en ramme-plan, der vil blive udsendt til MD'er, at inddrage distriktscheferne direkte i dette krigsplanlægningsarbejde ved at bede dem indsende forslag til visse af planerne, som iøvrigt må variere stærkt fra det ene distrikt til det andet, på grund af deres forskellige indhold og geografiske placering

De vil i denne henseende på en måde indgå i SOK's stab på samme måde som SVK direkte har ønsket det for eskadreceferne.

Eksempelvis må KGM, der i særlig grad skal arbejde med modtagelse af forsyningsskibsfart og ligger langt tilbage trukket, være noget ganske andet end BHM, der ligger ubehageligt østligt, og som særlig skal tænke på at give gode farvandsrapporter og bevare evnen til at blive ved hermed samt på havnespærringsopgaver.

På hele denne planlægningsside må vi beklage ikke at have nået, hvad der påhviler os.

Enfin - der er vel ingen der nogensinde i nogen militær organisation har været a jour med en planlægning, og en initiativrig^{og} handlekraftig chef kan dog også improvisere og nå overordentlig meget, hvis han forstår sin opgave og benytter, hvad der står til hans rådighed ved rolig omtanke; planerne vil iøvrigt næppe have forudset alt, hvad han kommer ud for i krigstid; det lærte Royal Navy i Dunkerque-dagene, hvor man midt i kampens hede næsten fra den ene dag til den næste etablerede en større marinekommando i dette område.

Arbejdsfordelingen mellem SOK og de underlagte chefer finerens helt klart, men hovedlinien er den, at SOK er planløggeren og den koordinerende og distriktschefer og eskadreachef er de udførende.

Ifølge det anførte må der blive en udpræget decentralisering fra SOK til disse 12 chefer; men det bør principielt fastholdes at disse chefer ^{af den grund} ikke hver for sig skal have en stab.

Eskadreachefen er der kommanderende på søen og han overvåger det daglige virke i eskadrens enheder og kontrollerer at tiden anvendes rationelt.

Tilsvarende for distriktscheferne.

Denne decentralisation er ikke kun af det onde, som visse måtte mene; den tilgodeser bl.a. også hvad jeg nævnte tidligere, en større ansvarsbevidsthed og arbejdsglæde hos disse chefer og deres medarbejdere.

De har foran sig tjenestebestemmelserne for CH SOK og for henholdsvis eskadrechefen og distriktschefen og ved hvad deres opgave består i.

(Løvrigt) føler jeg mig sikker på at cheferne kan løse deres opgave, hvorfor skulle de dog ikke kunne det ?

Det er efter min mening således ikke i dette forhold med de mange chefer direkte under SOK noget der nødvendigvis kan begrunde en ændring i organisationen.

+ omend forholdet her er noget anderledes.

Løvrigt har CH for Søværnet⁺ sig direkte underlagt ialt 16 myndigheder, at holde kontakt og kontrol med og inspicere. ~~Disse mange chefer~~ Dette er nok så broget en opgave som CH SOK's; og det har ~~der~~ mig bekendt, ikke været rejst stærke indvendinger imod, at CH SVN har disse mange ~~her~~ så ~~mange~~ selvstændige chefer direkte under sig.

- - - - -

Må jeg slutte med nogle få bemærkninger om den nye enhedskommando, selvom denne endnu ikke eksisterer i praksis, og vi således ikke råder over erfaringer herom.

Alt i alt skulle denne kommandos oprettelse ikke få særlig betydning for SOK eller FOD. COMNAVBALTAP, den fælles chef for danske og tyske flådestyrker incl. den tyske Naval air arm, har i praksis bestået i en årrække i form af COMNAVNORTH (Karup).

Og COMBALTAP er erstatningen for det hidtidige JCOC det er altså på ingen måde noget "noch nicht da gewesen".

Der var ingen chairman i JCOC, men organisationen tilgodeså en joint krigsførelse under krig og under øvelser, og repræsentanterne for de 3 værnsgrene kunne - i al fald - under øvelserne-næsten altid nå til enighed. Nu får vi altså en "Commander" med en efter min mening alt for stor stab til at gøre krigsførelsen til en fælles opgave.

Jeg er noget angstelig for at denne store stab vil give os et extra arbejde, den vil jo sikkert bl.a. have en masse indberetninger. Jeg håber ikke dette bliver for omfattende og ser helst, at den i al fald i begyndelsen alene samler sig om at overtage planlægningen af krigsoperationerne, altså udarbejder en EDP for sit område og samtidig overtager det planlægningsarbejde med hensyn til øvelser, der hidtil har været udført af forsvarsstaben som det koordinerende led; noget af personalet kan således sammen med opgaven passende flyttes fra PST til enhedskommandoen.

Det er endelig mit håb at COMNAVORTH snarest må blive nedlagt, så der ikke bliver for stor konkurrence mellem denne myndighed, enhedskommandoen og COMNAVBAIT om at bestemme hvor skabet skal stå.